

I Simposi Internacional Salvador Espriu. — L'escaiença de la commemoració dels noranta anys del naixement de Salvador Espriu (1913-1985) fou el punt de partida per a la celebració, els dies 1, 2 i 3 d'octubre, a Barcelona i a Arenys de Mar, del I Simposi Internacional Salvador Espriu. El projecte partí d'una iniciativa conjunta (fou organitzat pel Centre de Documentació i Estudi Salvador Espriu, la Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona) i s'orientà en quatre grans línies: estudis hermenèutics i intertextualitat, vincle amb les disciplines escèniques i musicals, edicions i traduccions, i llegat. Totes aquestes orientacions van tenir com a objectiu final generar, amb el debat, una divulgació dels estudis sobre l'obra, tot i revisant l'entramat de canals (escrits i orals) i mediacions (crítiques i històriques) amb què es produí la transmissió. La participació acadèmica fou nombrosa: hi hagueren dues conferències plenàries (d'obertura i de clausura), cinc ponències, tres taules rodones i vint-i-vuit comunicacions. L'expectativa desvetllada pel programa estigué ben coberta: es comptà amb un públic fidel, que pogué assistir, alhora, a activitats paral·leles (dues exposicions: «Salvador Espriu a la Universitat de Barcelona» i «Dos amics de 20 anys. Salvador Espriu-Bartomeu Rosselló-Pòrcel (1930-1938)», l'espectacle «Auca d'Ester sense H. Improvisació per a titelles» de la Companyia Marduix i una lectura popular de textos de l'escriptor).

En la presentació a la conferència plenària d'obertura, Antoni Badia i Margarit recordà el nomenament d'Espriu com a doctor honoris causa per part de la Universitat de Barcelona. Sebastià Bonet («D'un llibre de Salms perdut») presentà públicament seixanta haikús inèdits —que, pel lligam temàtic, la datació i la mètrica, fan sentit i completen els quaranta ja publicats a *Per al llibre de Salms d'aquests vells cecs*—, i anticipà alguns dels problemes (la necessitat, per exemple, de substituir determinats mots a fi d'ajustar-se a la premissa espriuena de no repetir-ne cap) que suposaria l'edició crítica. Pel que fa a les ponències, Ricard Salvat («El teatre de Salvador Espriu com a punt de partida d'un teatre nacional català») féu balanç

de l'aportació personal i literària de l'escriptor a l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual i se subscrigué a la demanda (molt persistida, necessària) que l'obra d'Espriu s'escenifiqui al Teatre Nacional; Denise Boyer («Rimes i metres espriuenes») procedí a una minuciosa interpretació analítica de la lírica; Carles Miralles («*La pell de brau*: construcció poètica, sentit i interpretació») féu una lectura gnòstica del llibre servint-se de la metodologia de la mitocrítica; Miquel de Palol («Espriu, el Poeta Savi») considerà l'autor «l'últim gran subministrador de materials» —lingüístics, sobretot— del segle xx; i Giulia Lanciani («Tradurre Espriu») remarcà alguns dels destrets amb que topà la seva tasca de traductora / antòloga. Les taules rodones focalitzaren la visió —retrospectiva, coetània i actual— d'Espriu en l'òptica de tres collectius professionals: els editors (Ramon Balasch, Lluís Busquets, Francesc Vallverdú i Frederic Pau Verrié); els escriptors (Hèctor Bofill, Susanna Rafart i Jordi Vintró) i els traductors (José Corredor-Matheos, Denise Boyer i Gareth Walters). L'heterogeneïtat generacional dels participants permeté la construcció d'una imatge polièdrica de l'escriptor de Sinera (d'abast molt ampli: des de l'interès pel contacte amb un referent cultural de postguerra fins a la perpetuació —ja en la democràcia— en la veu d'escriptors joves). En la conferència de cloenda, Rosa M. Delor («L'estructura cabalística de l'obra poètica de Salvador Espriu») féu una síntesi comprensiva de la seva interpretació de la lírica, i, a continuació, Sebastià Bonet llegí un text de Joaquim Molas («Salvador Espriu i l'obra total»), en el qual la literatura espriuenca és considerada globalment com a expressió d'art total. Les comunicacions tractaren aspectes d'hermenèutica (Miquel Pérez Escalera, Xavier Pla, Jordi Mas, Antoni Prats, Francisco Ruiz Soriano i M. Isabel Pijoan); intertextualitat (Joan Alegret, Enric Gallén, Olga Nikolaevna i Colleen P. Culleton); llegat (Sam Abrams, Artur Quintana, Maria Felisa Rodríguez, Helena González, Joan Miquel Ribera, Lluís Alpera, Josep-Vicent Garcia i Raffi, Jaume Pomar i Víctor Martínez-Gil); traducció (Santos Hernández, Alfons Gregori i Tatjana Navickas i Sebastià Moranta); i relació amb el teatre (Santos Hernández, Guillem-Jordi Graells i Núria Santamaria), les arts plàstiques (Pilar Vélez) i la música (Xevi Planas i Antoni Batista).

Amb la irregularitat pròpia d'aquests actes (inevitable, al capdavant), i com a contrabalanc a la impressió ben favorable obtinguda, cal fer esment a la insostenibilitat d'algunes comunicacions (escasses), facturades amb una lleugeresa que n'invalidaria la publicació. Caldrà atènyer-se a l'edició de les actes per poder executar, d'un manera més pausada, la tria, i ratificar l'èxit de la iniciativa, si bé ha estat a bastament demostrat que Espriu interessa (la bona resposta al Simposi, l'empresa de l'edició crítica, l'èxit dels recitals de Raimon, i el manteniment de la seva literatura dins els programes de secundària en són la prova factual). L'última paraula recau, a hores d'ara, en els lectors, que han de confirmar, amb la immediata actualització que suposa l'acte de lectura, la vigència de l'obra. [M. Da.]